

Protokoll i sak 586/2011

for

Boligtvistnemnda

15.09.11

Saken gjelder:

Reklamasjon på montering av gasspeis, og på fuktproblemer i takkonstruksjon

1. Sakens faktiske sider

I denne saken er det flere forbrukere som har vært involvert i klageprosessen over for entreprenøren. Klagen for nemnda ble fremmet av en av disse, men han poengterte at han representerte 18 seksjonseiere i et sameie, og at alle hadde samme problem. Nemndas sekretariatsleder orienterte forbrukeren skriftlig om at nemnda ikke uten videre kunne behandle klagen på vegne av andre enn han selv, men at det var grunn til å anta at entreprenører uansett ville behandle alle likt. Dette ble akseptert. I nedenstående redegjørelse er det følgelig kun vedkommende som fremmet saken for nemnda som omtales som "forbruker", mens de andre omtales som "kjøpere".

Entreprenøren markedsfører boliger i et prosjekt ved å utarbeide et prospekt. I beskrivelsen opplyses det at:

Det leveres gass inn i boligen fra eksternt nett. Fordelingskap plasseres utvendig. Det legges frem rør til evt. pkt på kjøkken og til terrasse mot sør
Gasspeis type **Stealth** leveres i stue 1. etg.

Plasseringen vises på en plantegning der den er plassert nær et hjørne på den ene siden, og et vindu på den andre, mens den på et fotografi vises montert på en vegg, men ikke nær verken hjørne eller vindu. I beskrivelsen opplyses det at veggene innvendig i boligene leveres med ferdigbehandlede huntonittplater, unntatt i bad.

I hht klagen for nemnda overleveres boligen med overtakelsesforretning 1. februar 2009.

En av kjøperne av bolig i prosjektet har åpenbart kontaktet installatøren av gasspeisene, og han skriver til kjøperen 13. august 2009. Han opplyser at det i "forkant av prosjektet" ble utført en del målinger av peisene, og at det er "laget et varmeskjold i bakkant av ovnene" for å "redusere varmestålingen såpass mye at leverandøren mener det er forsvarlig å montere denne ovnen på brennbare flater". Varmeskjoldet opplyses levert og montert. Det hevdes at de målte temperaturene "var godt innenfor det som er satt som et krav til gassapparat fra myndighetene", med referanse til "Forskrift om brannfarlig eller trykksatt stoff § 16". Installatøren opplyser videre at det ble foretatt konkrete målinger i 2 leiligheter 23. mars 2009, der minste avstand mellom peis og vegg var henholdsvis 9 og 10 cm. Høyeste

Dermed vil de heller ikke uttale seg om entreprenørens forslag til forbedring som åpenbart innebærer at det skal etableres en type *"brannvegg/brannbeskyttelse"* rundt peisene. Forbrukeren oppfordres til å kontakte det lokale brannvesenet eller feieren for slik vurdering. Det refereres også fra *"Forskrift om gassapparat og utstyr"*, og hva som der står om hva som kreves av dokumentasjon.

Entreprenøren forfatter et skriv til alle sameierne, datert 7. oktober 2010. Han opplyser at DSB ikke har noen godkjenningsordning for montering av peis, og at det er opp til produsenten å beskrive hvilken løsning som skal benyttes. Han beklager at det er en trykkfeil i den norske manualen som angir at det er tilstrekkelig med 40 cm som minste avstand til brennbar materiale, da riktig avstand skal være 60 cm. Vedrørende den tilbudte utbedringsløsningen (som innebærer at det monteres en 50 mm tykk ubrennbar plate bak, ved siden av og over peisen i hht testrapporten fra 15.06.10) så erkjennes det at *ikke alle* vil være fornøyde med *den*. Dette beklages, men entreprenøren påpeker at han har rett til å få utbedre forholdet, da han hadde ansvaret for at levert løsning viste seg ikke å være god nok. Dersom noen tviler på at den tilbudte løsningen *"er godkjent"*, så anføres det at det er den enkelte, eller alle som gruppe, som sitter med bevisbyrden for *det*. Entreprenøren opplyser at han støtter seg til den godkjenningen som produsenten har fremlagt, og at han stoler på at *"det er rett løsning"*.

Forbrukeren sender e-post til DSB 13. oktober 2010. Han ber om ytterligere vurderinger av sin *"konklusjon"* om at monteringsveiledningen for peisene ikke er CE-godkjent. Han opplyser videre at han har fått informasjon om at avstanden mellom peisen og en eventuell brannvegg minst må være 100 mm, og at det i tillegg skal være minst 20 mm lufting bak brannveggplatene, eller at det etableres en stålplate på baksiden. Også dette ønskes vurdert. DSB svarer samme dag at enkelte plater krever lufting, mens andre klarer seg uten. Uansett skal avstandene fremgå av platenes montasjeanvisning. De bemerker også at de finner det merkelig at det nå opplyses å foreligge en CE-godkjent monteringsanvisning.

Forbrukeren sender ny e-post til DSB senere samme dag, der han åpenbart oversender entreprenørens skisse til utbedring. Han spør om han *"i en rettsak kan si at denne skissa ikke er CE-godkjent"*.

DSB svarer 20. oktober at de ikke tør svare på spørsmålet, men de poengterer at den monteringsanvisningen som skal følge leveransen *"skal være gjennomgått ved testen og utgivelse av sertifikat for gasspeisen"*. Videre skal brannplatene ha en monteringsanvisning der det skal være oppgitt *hvor* platene kan benyttes, og *hva* som kreves av avstander.

Forbrukeren stiller en rekke nye spørsmål i e-post samme dag, der han spesielt spør om han kan kreve å få utlevert de monteringskissene som importøren må ha, og som ligger til grunn for CE-godkjenningen. Det samme gjelder dokumentasjon for brannplatene. Han opplyser at de fleste sameierne har godtatt at entreprenøren får benytte sin utbedringsrett, men at *han* er skeptisk, da han åpenbart betviler at den løsningen som skal benyttes er i henhold til en CE-godkjenning.

Forbrukeren sender e-post til den lokale branninspektøren 4. november, og opplyser at entreprenøren nå har montert brannhemmende plater rundt peisen, i hht skissen fra produsenten. Forbrukeren viser til at det i en rapport som han har fått tilgang fra et navngitt brannkonsulentfirma, angis at minst avstand fra peis til brannvegg er 100 mm dersom det ikke foreligger dokumentasjon som viser at mindre avstand kan benyttes. Han opplyser at

avstanden hos *han* kun er 85 mm. Videre hevder han at rapporten angir at man ved montering må følge en *"CE-godkjent monteringsanvisning"*, men at leverandøren ikke har kunne fremskaffe denne. Dermed anmoder han om at feiervesenet/branntilsynet foretar en inspeksjon. Han opplyser for øvrig at det samme forholdet gjelder for i alt 14 boliger i rekke.

DSB har åpenbart fått tilgang til orienteringsskrivet utarbeidet av entreprenøren 7. oktober 2010. De kommenterer dette i e-post til forbrukeren 5. november, der de viser til entreprenørens utsagn om at det er opp til produsenten å beskrive hvilken løsning som skal benyttes ved montering. DSB poengterer at *det* forutsetter at monteringsanvisningen fulgte med da peisen ble testet av laboratoriet, og at denne da ble fulgt. Dersom man senere gjør en endring, må det utarbeides ny anvisning, og det må foretas ny test i hht til denne.

DSB sender ny melding til forbrukeren 25. november 2010 der de poengterer at installasjonsveiledningen *skal* følge produktet, og at forbrukeren *"selvfølgelig skal ha denne"*. Forøvrig viser det igjen til gjeldende forskrift.

Forbrukeren og en rekke andre av de andre huseierne sender felles brev til entreprenøren 24. november 2010. De viser til at de gjentatte ganger har bedt om å få tilsendt *"CE-godkjent monteringsanvisning"*, uten at denne er mottatt. Dermed opplyser de at de ikke anser at gasspeisene oppfyller de kravene som gjelder for slike installasjoner, med henvisning til en konsulentrapport og *"Forskrift om gassapparat og utstyr"*, samt et konkret Byggdetaljblad. De hevder at peisovnene ikke kan anses som godkjent for bruk uten at monteringsanvisningen fremlegges. Entreprenøren gis en frist på 14 dager til å fremskaffe dokumentasjon fra et akkreditert testlaboratorium som eventuelt viser at en avstand fra brannvegg på mindre enn 100 mm er forsvarlig. Det understrekes at man ikke vil godta testresultater fra produsenten, da hans testlaboratorium ikke er akkreditert.

Det vises videre til takstmannsrapporten fra 10.mars 2010, og at det der konkluderes med at utluftingen av de kalde loftene er for dårlig. Også for dette forholdet får entreprenøren 14 dager på seg til å foreta utbedring. Overholdes ikke fristene, opplyses det at det vil bli fremmet sak for Boligtvistnemnda.

Entreprenøren (daglig leder) svarer 7. desember 2010. Han gir uttrykk for at han er tilfreds med at saken fremmes for nemnda, slik at det kan settes *"en strek i denne endeløse diskusjonen om hvorvidt gasspeisen er montert i henhold til lover og regler"*. Entreprenøren opplyser at han har vært i kontakt med den konsulenten som utarbeidet den konsulentrapporten forbrukeren viser til, og at vedkommende da bekreftet at han hadde *"ordlagt seg feil i saken"*. Han hevdes også å ha opplyst at det *ikke finnes* CE-godkjente monteringsanvisninger, men kun *"CE-godkjente produkter med brukermanual"*. Dersom forbrukeren og de andre huseierne betviler dette, oppfordres de til å ringe konsulenten. Navn og telefonnummeret oppgis.

Når det gjelder avstanden mellom gasspeisen og veggen, opplyses det at importøren skriftlig har informert om at de anførte 100 mm for minimumsavstand til brannvegg ikke gjelder for en gasspeis, da dette avstandskravet er knyttet til ildsteder med *fast* brensel og ikke gass. Entreprenøren beklager at en del av den kommunikasjonen som har vært i saken gir *"inntrykk av at montasjeveiledning og veiledninger setter detaljerte krav til installasjonen"*, mens han hevder at *"gassinstallasjoner bygges etter funksjonslovgivningen, der det er opp til den ansvarlige å finne løsning som gjør at lovens krav oppfylles"*. Det anføres at det nå er foretatt utbedringer, og at alt nå er *"ivaretatt på en skikkelig måte"*, ved at *"installasjonen er utført i*

hht produsentens anbefalinger". Entreprenøren hevder for øvrig at peisen kunne ha vært montert *"rett på veggen"*, hadde det ikke vært for den tilstøtende sideveggen. Med en ettermontert ubrennbar plate anføres det at det nå ikke vil være noen fare forbundet med bruk av peisen.

Når det gjelder takkonstruksjonen og registrert fuktighet der, hevder årsaken å være *"at luften har stått usedvanlig stilt i lange perioder og i kombinasjon med unormal kulde så gjør naturlovene seg gjeldende når varm luft inneholder mer fuktighet enn kald luft. Når disse møtes, så dannes kondens"*. Entreprenøren hevder dermed at det ikke foreligger noen mangel med konstruksjonen, men han opplyser at det 9. desember er planlagt å sette inn ekstra ventiler i et par av boligene på feltet, for å se om *det* kan ha ønsket effekt. Dersom tiltaket har slik effekt, vil ventiler også bli etablert på forbrukerens bolig, men dersom effekten uteblir, opplyses det at *"utluftingen blir som den er i dag"*.

Han vedlegger for øvrig sertifikatet for peisen, produsentens skisse for testet forbedringsløsning, og brukermanualen.

Forbrukeren tar kontakt med entreprenøren og anmoder om å få tilsendt overnevnte brev via e-post, samt en detaljtegning av takkonstruksjonen og en beskrivelse av *"materialvalg og fukttestdokumentasjon"* for boligen. Han opplyser at dette skal vedlegges når han fremmer sak for Boligtvistnemnda.

Entreprenøren svarer 14. desember 2010, der han opplyser at etterspurt dokumentasjon vedlegges. Vedrørende takkonstruksjonen vedlegges en tegning av denne. Oppbyggingen av konstruksjonen, nedenfra og opp beskrives som:

- 11 mm Huntonit takplate
- 23 mm lekter
- 0,15 cm diffusjonssperre
- 300 mm Glava
- 9 mm GU-gipsplater
- 18 mm OSB- plater (over takstolene)
- Ett lag takpapp

Forbrukeren tar på ny kontakt med DSB 17. desember 2010, der han åpenbart vedlegger entreprenørens brev fra 7. desember. Han opplyser at han nå er i ferd med å fremme sak for nemnda, men at han gjerne vil vite om det er *"rett"* slik entreprenøren hevder at *"gassinstallasjoner bygges etter funksjonslovgivningen, der det er opp til den ansvarlige å finne løsning"*. Han spør også om det er flere lovverk som gjelder i forbindelse med gassovner og peiser, da han opplyser at *han* hele tiden har forholdt seg til *"Forskrift om gassapparat og utstyr"*. Videre spør han om et konkret byggdetaljblad som det har blitt henvist til, (ikke fremlagt for nemnda) ikke gjelder for gasspeiser.

DSB svarer 20. desember. Saksbehandleren viser til, og referer fra, overnevnte forskrift, og hva den *"krever"*. Han understreker bl.a. igjen at det *skal* foreligge en teknisk veiledning *"for korrekt installering"*, og at det *på* peiser skal være påført *"opplysninger som er nødvendige for installasjon, avhengig av apparattype"*. Videre poengterer han at *"byggdetaljblader og byggeforskrifter ikke gjelder for gasspeiser"*, da byggeforskriftene kun viser til DSB sitt regelverk. Det understrekes at det *ikke* medfører riktighet at gassinstallasjoner bygges etter funksjonslovgivningen, da de *skal* følge en installasjonsveiledning.

Påstanden om at det *kun* finnes *”CE-godkjente produkter med brukermanual”* bestrides, da det påpekes at peiser testes etter en standard der også hensynet til temperaturpåvirkning på brennbare materialer inngår. Dermed påpekes viktigheten av at avstandskravene fremgår i *”monterings-/installasjonsveiledningen”*, som er det viktige dokumentet med hensyn til brannsikkerhet og varmepåvirkning, og *ikke* brukermanualen.

Dersom avstandskravene til brennbart materiale ikke kan overholdes, anføres det at man selvfølgelig enten kan bytte dette ut, eller beskytte det med noe som ikke er brennbart, men det poengteres at *”vanlig gipsvegger ikke har gode nok egenskaper, og må beskyttes med materialer/plater som er beregnet for dette”*.

Forbrukeren har åpenbart også spurt om bruken av gasspeisen berører inneluftkvaliteten. DSB svarer at de antar at den *ikke* gjør det, da *”det er samme luft som suges inn gjennom røykrøret som ”blåses” ut gjennom røykrørets innerrør”*.

Peisinstallatøren sender e-post til bl.a. forbrukeren 22. desember 2010, der han informerer om et avholdt møte vedrørende et oppstått fuktproblem knyttet til *”pipa”* for peisen og gjennomføring av denne i yttervegg. (Også omtalt i takstmannsrapporten fra 10. mars 2010) Det opplyses at det vil bli gjort tiltak med montering av en barrikade som skal hindre at vann kan *”trenge inn i avgassen”*. (Ved ugunstige værforhold, som oppgitt i takstrapporten)

Forbrukeren fremmer sak for Boligtvistnemnda 5. januar 2011.

(Klagen er i utgangspunktet også fremmet på vegne av 17 andre seksjonseiere, men forbrukeren ble straks informert om at nemnda ikke uten videre kunne behandle klagen for alle, da det her dreier seg om et sameie. Han aksepterte da at nemnda kun skal behandle klagen knyttet konkret til hans leilighet, da det kan forutsettes at entreprenøren uansett vil behandle alle likt, slik han til nå har gjort)

Forbrukeren anmoder om at nemnda behandler forholdet med gasspeisen, knyttet til monteringen, og han krever at det skal fremlegges dokumentasjon som viser at den er *”forskriftsmessig”*. Som et alternativ ønsker han at entreprenøren skal bytte ut den leverte peisen med en hjørnemontert løsning. Kostnadsrammen for dette alternativet opplyses å være ca kr 50 000, ekskl mva. Når det gjelder takkonstruksjonen vises det til takstrapporten fra 10. mars 2010, og de der foreslåtte utbedringstiltak for å sikre seg mot fuktighet fra kondens. Forbrukeren krever at entreprenøren vederlagsfritt skal engasjere et konsulentfirma som skal få i oppdrag å utarbeide rapport, og til å komme med forslag til utbedring.

Entreprenøren svarer i e-post fra 4. februar 2011 at han ikke har ytterligere kommentarer ut over de han allerede har gitt, og som fremkommer i overnevnte redegjørelse. Han anser det *”lite hensiktsmessig med ytterligere utredning”*.

Forbrukeren svarer 10. februar 2011. Han vedlegger overnevnte svar fra DSB fra 20. desember 2010. Nå opplyses det at avstanden mellom hans peis og den brannsikre plata kun er 40 mm, mens den hos andre i sameiet hevdes å være nede i 25 mm. Han hevder igjen at han av en brannteknisk konsulent har fått opplyst at avstanden mellom peisen og den brannsikre plate bør være minst 100 mm på grunn av refleksvarme, dersom ikke annet er dokument. Videre påpekes det at den testen som produsenten utførte med måling av temperaturer kun varte i ca 1 time ved moderat fyring, mens SINTEF anførte at det skulle måles i 4-5 timer *”på maksimal belastning”* ved et *”godkjent testlaboratorium”*.

Entreprenøren opplyser 15. februar 2011 at han fortsatt ikke har mer å tilføye.

2. Sakens rettslige sider

Bustadoppføringslova (buofl) gjelder for avtalen.

1. Peisen

Forbrukeren hevder at den gasspeisen han har fått levert og montert i sin nye bolig ikke er montert i hht gjeldende forskriften for "*Gassapparat og utstyr*", som angir at det med et CE-godkjent produkt skal følge en monterings- og brukerveiledning som skal inneholde nødvendige mål for riktig montering. Han hevder at det for den leverte peisen ikke foreligger noe som angir hva som er riktig montering, og hva som skal kan aksepteres som minste avstander til bl.a. vegger, til tross for at dette hevdes å ha ligget til grunn for de testene som må ha blitt utført som grunnlag for CE-godkjenningen for produktet. Forbrukeren viser til at han konferert med bl.a. DSB og SINTEF, og at han fra begge instanser har fått opplyst at det må foretas nye tester ved et akkreditert laboratorium, dersom avstanden til vegg blir mindre enn den som lå til grunn for den opprinnelige godkjenningen. Hos *han* opplyses avstanden nå å være ca 40 mm til en ettermontert ubrennbar plate, etter at avstanden, før denne ble montert, var 85 mm til en brennbar trefiberplate. Forbrukeren viser også til at det i brukermanualen opplyses at avstanden til brennbare materialer ikke skal være mindre enn 60 cm, og til at det i et NBI-blad opplyses at avstanden fra en peis til en brannvegg ikke skal være mindre avstand enn 100 mm. Han påpeker også at han finner det underlig at peisprodusenten i sin rapport fra 15. juni 2010 opplyser at minsteavstanden til vanlige brennbare materialer kan reduseres til 30 cm, all den stund han i den norske oversettelsen av den engelske manualen opererer med 60 cm. Forbrukeren krever primært at entreprenøren skal fremlegge dokumentasjon som viser at peisen er "*forskriftsmessig*" montert. Som et alternativ ønsker han at entreprenøren skal bytte ut den leverte peisen med en hjørnemontert løsning. Kostnadsrammen for dette alternativet opplyses å være ca kr 50 000, ekskl mva.

Entreprenøren hevder at han har fremlagt all nødvendig og tilgjengelig dokumentasjon, men han anfører at han må forholde seg til den informasjonen og den CE-godkjenningen han har fått fra den profesjonelle peisleverandøren. Han erkjenner at den opprinnelig leverte løsningen ikke var tilfredsstillende da det var for liten avstand mellom peis og brennbart materiale, men han anfører at dette forholdet ble utbedret ved montering av en 50 mm tykk brannsikker plate både bak og rundt peisen. Han bestrider ikke at avstanden mellom peisen og plata bare er ca 40 mm på den siden som vender mot hjørnet, men han opplyser 7. desember 2010, at han av importøren av peisen har fått opplyst at anbefalingen om minst 100 mm mellom en peis og ei brannplate kun gjelder for peiser som benytter fast brensel, og at avstanden ikke gjelder for gass. Forbrukeren har ikke direkte bestridt dette, til tross for at han i klagen for nemnda refererer til NBI-bladet som angir 100 mm. Entreprenøren opplyser at han støtter seg til den godkjenningen som produsenten har fremlagt, og at han stoler på at "*det er rett løsning*".

Nemnda viser til at forbrukeren har involvert mange instanser i tvistespørsmålet, og innhentet en rekke uttalelser fra DSB, SINTEF, Norsk Brannvernforening, to brannkonsulenter og den lokal branninspektøren. Uttalelsene fra de forskjellige er delvis sprikende, men alle synes samstemte i at det for montering av en gasspeis skal følge en monteringsanvisning som angir akseptabel avstand til brennbart materiale. I tillegg til overnevnte kontakter han også importøren og produsenten, samt testlaboratorier engasjert i saken. Nemnda legger til grunn at det nå er montert en brannsikker plate bak og rundt peisen, og at dette er gjort i hht produsentens anvisning og utførte test. Det legges også til grunn at forbrukeren orienterte den

lokale branninspektøren om utbedringen 4. november 2010, med en anmodning om at feiervesenet/branntilsynet skulle foreta en ny inspeksjon, uten at forbrukeren i ettertid har fremlagt noen dokumentasjon på at installasjonen ble underkjent. Etter nemndas vurdering fremstår det som lite sannsynlig at produsenten, importøren og installatøren skulle ta sjansen på å levere en brannfarlig installasjon med all den oppmerksomhet klageforholdet har fått. Nemnda har ikke egen kompetanse til å avgjøre om den etablerte løsningen kan anses som godkjent eller ei, sett opp i mot gjeldende forskrifter, men nemnda kommer etter en total vurdering til at forbrukeren ikke i tilstrekkelig grad har sannsynliggjort at det nå, etter montering av brannsikker plate, foreligger noen mangel i hht buofl § 25. Han gis dermed ikke medhold.

2. Takkonstruksjonen

Forbrukeren hevder, med grunnlag i en takstmannsrapport fra 10. mars 2010 at det foreligger en mangel knyttet til takkonstruksjonen, da etablert utlufting av loft fremstår som utilstrekkelig, og at det derfor bør etableres bedre lufting, for eksempel ved at det etableres en ca 30 mm luftespalte i panelet under raftet på begge sider, slik at det kalde loftet sikres gjennomlufting. Takstmannen opplyser i sin rapport at han ved sin befaring kunne observere tegn etter fuktighet i tak i boliger som ble inspisert. Forbrukeren krever utbedring.

Entreprenøren bestrider ikke at det har blitt registrert fuktighet i takkonstruksjonen, men han hevder at årsaken er *”at luften har stått usedvanlig stilt i lange perioder og i kombinasjon med unormal kulde så gjør naturlovene seg gjeldende når varm luft inneholder mer fuktighet enn kald luft. Når disse møtes, så dannes kondens”*. Han hevder dermed at det ikke foreligger noen mangel med konstruksjonen, men han opplyser at han i desember 2010 skulle sette inn ekstra ventiler i et par av boligene på feltet for å se om *det* kunne ha ønsket effekt. Dersom tiltaket hadde slik effekt, opplyste han at slike ventiler også ville bli etablert på forbrukerens bolig. Dersom imidlertid effekten uteble, opplyste han at *”utluftingen blir som den er i dag”*.

Nemnda legger til grunn at entreprenøren erkjenner at det har blitt registret tegn til fuktighet i takkonstruksjonen i boliger i prosjektet. Det er uklart om dette også gjelder i forbrukerens tak, men entreprenøren har ikke konkret bestridt det. Nemnda vil vise til at teknisk byggeforskrift TEK97, som må ha ligget grunn for prosjektering og bygging av boligen, i § 8-37 angir at:

1. Generelle krav

Bygningsdeler og konstruksjoner skal være slik utført at nedbør, overflatevann, grunnvann, bruksvann og luftfuktighet ikke kan trenge inn og gi fuktskader, mugg-, soppvekst eller andre hygieniske problemer.

Omfanget av fuktighet er ikke oppgitt, men nemnda legger til grunn at det foreligger sannsynlighetsovervekt for at det kan oppstå fuktskader, og at det således foreligger en mangel i hht buofl § 25.

Nemnda vil ikke anwise konkret løsning, men viser til at det er en alminnelig anerkjent løsning for den oppgitte takoppbyggingen å sørge for *tilstrekkelig* utlufting. Nemnda kommer således til at entreprenøren skal utbedre forholdet.

3. Konklusjon

- Entreprenøren skal utbedre takkonstruksjonen, og sikre at det i denne ikke oppstår fuktighet
- For øvrig gis forbrukeren ikke medhold

temperatur i den ene leiligheten var da 70,3 °C, mens den i den andre var 65 °C, begge målingene gjort etter 4 timers fyring. Det opplyses at høyeste temperatur ble målt på den siden som vender mot vinduet, og ikke mot den siden av ovnen som vendte mot det innvendige hjørnet. *Der* hevdes det at temperaturen "holdes nede" av en naturlig skorsteinseffekt. Dermed konkluderes det med at avstanden mellom ovnen og hjørnet er mindre viktig. Det opplyses at det vedlegges litteratur vedrørende forskriftskrav, og noe om brannteori og hva som skal til for å antenne trevirke. (Ikke fremlagt for nemnda)

En av kjøperne kontakter produsenten av gasspeisene, og han får svar 8. oktober 2009 der manualen for peisen vedlegges. (Dette er sannsynligvis den engelske versjonen fremlagt av forbrukeren i forbindelse med klagesaken) Kjøperen svarer dagen etter at han ut i fra manualen ikke kan se hvor nær en vegg eller brennbart materiale peisen kan monteres. Det fremgår av en e-post til installatøren 9. oktober at peisen i kjøperens bolig kun har en avstand på 5 – 10 cm fra vegg, at kjøperen opplyser at "*veggen ved siden av peisen blir glovarm*", og at *han* har målt temperaturen til "*minst 80 grader*".

Produsenten svarer 9. oktober 2009 ved å vise til manualens side 11 der det opplyses at minimumsavstanden til møbler eller andre brennbare gjenstander må være minst 60 cm "*to avoid the risk of fire*", mens det på side 3 opplyses at peisen er designet for direkte montering på vegg, men at det da må være et ubrennbart materiale bak.

Kjøperen sender e-post til forbrukeren 9. oktober 2009, der han vedlegger informasjonen fra produsenten, og anfører at det av denne klart fremgår at ovnen skal plasseres minst 60 cm fra brennbart materiale. Han uttrykker at "*dersom veggplatene våre ikke er brannsikre, så har vi en sak her!*". Det opplyses at entreprenøren vil bli kontaktet med spørsmål om dette, og forespørselen til entreprenøren sendes omgående.

Entreprenøren sender e-post til kjøperen og forbrukeren samme dag, der han viser til overnevnte målinger utført av installatøren, der han kom til at maksimumstemperaturen i veggplatene var *under* 80 grader, og at høyeste temperatur ikke var mot hjørnet men mot vinduet. Det opplyses dessuten at det er montert en "*sort stålplate bak peis som skal hindre varme bak peis*", og at installatøren har utarbeidet et skriv om dette som nå sendes ut. Det erkjennes imidlertid at den opprinnelige veggplata som ble levert ikke var brannsikker alene. Vedrørende produsentens henvisning til 60 cm som minste avstand til brennbare gjenstander, så anføres det at denne bare gjelder for møbler og andre brennbare ting som kan tenkes plassert *foran* peisen.

Kjøperen sender e-post til entreprenøren 9. oktober, der han anmoder om å få en dokumentasjon på at veggplatene tåler en temperatur på over 80 grader over lengre tid, uten å antennes. Det opplyses for øvrig at avstanden til vegg varierer noe fra leilighet til leilighet, og at det kan virke som om noen peiser er montert for nær veggen.

Forbrukeren får 29. oktober 2009 oversendt produsentens svar fra 9. oktober.

Samme dag sender kjøperen en "bekymringsmelding" til entreprenøren, med kopi til forbrukeren, der han opplyser at han i sin leilighet har målt hele 81 °C på vegg ved siden av peis, og at også andre i sameiet har uttrykt bekymring og frykt for at veggen kan antenne. Han anmoder om dokumentasjon som viser at avstanden til vegg er forsvarlig, da den hos enkelte opplyses å være nede i 6,5 cm. Forbrukeren sender kopi av brevet til *Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap* (DSB).

Forbrukeren sender e-post til bl.a. entreprenøren 2. november 2009, der han opplyser at han har vært i kontakt med DSB, og der fått opplyst at gasspeiser som omsettes i Norge generelt skal være CE-merket i henhold til et EU-direktiv. Dermed hevdes det at det også skal foreligge testresultater og målskisser. Dersom dette mangler, hevdes det at peisene må skiftes ut. Forbrukeren opplyser at han nå vil sende det han har av informasjon til DSB for gjennomgang, og at salget av denne peistypen vil bli stanset om ikke dokumentasjonen er i orden. Informasjonen sendes DSB 10. november. En tilleggsopplysning ettersendes 11. november, der det opplyses at den aktuelle gassen som benyttes i peisene inneholder ca 90 % av naturgassen metan.

Entreprenøren svarer forbrukeren 3. november 2009. Han opplyser at han, via sin leverandør, har fått opplyst at den aktuelle gasspeisen *er* CE-merket, og at det muligens er et synlig merke for dette festet på innsiden av peisluka. Han vedlegger også et sertifikat for den aktuelle peisen datert 14. august 2007, som angir at peisen er godkjent for bruk også i Norge. Videre vedlegges et orienteringsskriv vedrørende utførte tester. (Trolig brevet fra 13. august 2009) Entreprenøren poengterer at han i denne saken forholder seg til leverandøren av peisene, da *han* er å betrakte som "*den profesjonelle parten*" som sitter på all dokumentasjon og alle erfaringer.

Forbrukeren får svar fra DSB 11. november 2009, etter at de har fått oversendt manualen for gasspeisen, åpenbart *både* på engelsk og norsk. De har tydeligvis *ikke* fått oversendt sertifikatet som forbrukeren fikk fra entreprenøren 3. november, da de bemerker at de selv kan kreve dette tilsendt dersom forbrukeren ikke selv kan skaffe det. DSB bemerker at den norske oversettelsen "*er full av skrivefeil og kan virke som et hastverksarbeid*", men at det "*kun er den norske oversettelsen som er gyldig i Norge*". Saksbehandleren referer til deler av innholdet og konkluderer med at:

- Den norske manualen er mangelfull og omhandler ikke informasjon som avstandskrav eller beskrivelse av montering når gips eller ildstedsplater må benyttes
- Det er også tvil om denne gasspeisen er lovlig omsatt i Norge ut fra gasstype. (I den engelske manualen er ikke NO/Norge nevnt og den norske oversettelsen mangler alle data om: **BRENNERTRYKK, DYSEDIAM 2X, DYSE MINSTE STR, PILOT KODEE, forbruk M³/t**) Dette skal fremkomme av sertifikatet fra teknisk kontrollorgan hvor NO og I3B/P skal være påført

(Det stemmer *ikke* at den engelske versjonen ikke nevner Norge. Opplysningen er med i tabell nederst på side 15, med "rett" type gass angitt. Det mangler imidlertid data i den norske oversettelsen, både om aktuell type gass og øvrige tabellverdier knyttet til denne)

I egen e-post senere samme dag, opplyser DSB at "*det er svært vesentlig hvilken type gass som benyttes*", og det hevdes igjen at Norge (NO) ikke nevnes i den engelske versjonen av manualen. (Stemmer ikke) Det hevdes også at gasstypen 12H/Naturgass *kun* står i den norske oversettelsen. (Stemmer heller ikke helt, da gassen 12H også er med i den engelske versjonen) Videre påpekes det at det er viktig at NO er medtatt i sertifikatet "*som mottakerland*", og at det er utført tester med "*begge type gasser (om de er beregnet for det)*".

Forbrukeren svarer DSB 12. november 2009. I e-posten stiller han en rekke spørsmål som DSB åpenbart besvares suksessivt. Forbrukeren spør bl.a. om det er slik at NO og Naturgass *skal* "*stå i CE-godkjenningen*", og at peisen ikke lovlig kan selges i Norge dersom dette *ikke* står. DSB svarer at NO og gasstypen 12H *skal* stå, da *det* viser at peisen er testet med naturgass ment for det norske markedet, og at leverandører normalt får 1 uke på seg til å

fremskaffe slik dokumentasjon dersom den ikke foreligger. Det opplyses også at eventuelle tester utført i ettertid, og en eventuell godkjenning som følge av det, får tilbakevirkende kraft på allerede solgte produkter. Forbrukeren viser til at det ett sted i peismanualen står at det skal være 40 cm avstand til møbler eller brennbare gjenstander. (Fremlagte manualer for nemnda angir 60 cm) Han spør om det da skal tolkes dit hen at det også må være minst 40 cm til en trevegg. Saksbehandleren svarer "ja", da *han* tolker manualen slik, men at dette forholdet er "skrevet noe utydelig". I en e-post senere samme dag opplyser han at han foreløpig ser på dette som en privatrettslig sak. Han har åpenbart også fått tilsendt tilsvaret fra entreprenøren fra 3. november 2009 der entreprenøren skriver at han sender godkjenningssertifikatet til forbrukeren. Saksbehandleren "undres" åpenbart over hvorfor han ikke har fått dette tilsendt, og spør om det skyldes en missforståelse.

DSB tar kontakt med importøren av den aktuelle gasspeisen 12. november 2009, og anmoder om å få tilsendt godkjenningssertifikatet innen 20. november. Det poengteres at dette må være utstedt av et teknisk kontrollorgan, og at peisen må være CE-merket. Dersom det ikke er mulig å fremskaffe sertifikatet, opplyses det at man vil "*pålegge importør å sende EF-typeprøvingssertifikat*".

En av kjøperne sender e-post til peisprodusenten i Nederland 18. november 2009 og anmoder om å få tilsendt "*the full CE certificate*". Han spør også om hvor mange peisenheter som er solgt i Norge, og om hvilken avstand til sidevegg som anbefales ved montering. Han spør også om hva forskrift eller lov angir for dette i Nederland.

Kjøperen får svar samme dag, med oversendelse av sertifikatet. Det opplyses at anbefalt minst avstand til et innvendig hjørne er 60 cm. Han kan imidlertid ikke svare på antall solgte enheter i Norge.

Forbrukeren sender 18. november 2009 informasjonen til et konsulentfirma som benyttes av den lokale gassleverandøren til bl.a. kontroll av gassanlegg, der han spesielt viser til anbefalingen om minst 60 cm avstand fra gasspeis til vegg. Han bemerker at han da mener at leverandøren ikke kan "*si noe annet*".

Konsulenten svarer 20. november 2009 at det var *han* som besiktiget installasjonen før det ble sluppet på gass på anlegget, men han erkjenner at han da "*dessverre ikke oppdaget feilene rundt avstandskravene*". Vedrørende tilsendt dokumentasjon konkluderer han med at den viser at "*produktet er CE-merket og godkjent for Norge med naturgass 12H som mediet*". (I den norske oversettelsen av den engelske originalmanualen har gassleverandøren åpenbart fått tilsendt en versjon som angir minst avstand til vegg til 40 cm. Oversettelsen fremlagt for nemnda angir imidlertid 60 cm) Konsulenten finner det betenkelig at den norske importøren har "krympet" målet, og opplyser at det ikke er anledning til å gjøre dette, da foreliggende sertifikat er basert på den engelske originalversjonen av manualen. Vedrørende bruk av en ubrennbar plate i bakkant av peisen, bemerkes det at manualen ikke har med noen opplysninger om en eventuell størrelse på denne. Dette savnes.

Forbrukeren svarer samme dag. Han erkjenner at peisene er godkjent for bruk, men spør hvem som har ansvaret når det viser seg at peisene er feil montert. Han spør også om det er gassleverandøren eller feiervesenet som til slutt skal godkjenne plasseringen. For øvrig bemerker han at han har fått opplyst fra entreprenøren og peisinstallatøren at "*peisene er montert etter forskriftene, og at det ikke settes på gass uten godkjenning*". Videre spør han

om ”disse platene som brukes til vedovner” kan benyttes, åpenbart til beskyttelse av treveggen.

Konsulenten svarer 23. november 2009 at det er *ansvarlig søker (SØK)* som er ansvarlig for installasjonen, at ildsteder generelt også er meldepliktige til feiervesenet, og at noen også må ha meldt fra dit. Han hevder imidlertid at verken gassleverandøren eller feiervesenet ”godkjenner noen plassering”, men han erkjenner at *han* (for gassleverandøren) alltid kontrollerer anleggene for å påse at disse er bygget i hht forskrift før gassen kobles til. I angjeldende tilfelle erkjennes det igjen at kontrollen sviktet ved at ”plassering kan være feil”, men det anføres at det uansett er ansvarlig søker som har ansvaret for at forskriftene følges.

Vedrørende beskyttelsesplate, opplyses det at de som benyttes for vedovner må anses som en akseptabel løsning også for gasspeiser. Konsulenten opplyser at han gjerne vil besiktige den ferdige løsningen, men at *han* ikke har anledning til formeldt å godkjenne det.

Forbrukeren sender e-post til SINTEF 20. november 2009 der han opplyser at det på veggen, ved siden av peisen i et hjørne, har blitt målt 81 °C, mens utbyggeren opplyses å ha fremlagt målinger som viser 67 – 71 °C. Han viser til at den engelske versjonen av manualen for peisen angir at det skal være minst 60 cm fra peisen til brennbart materiale, mens den norske oversettelsen hevdes å operere med 40 cm. Virkelig avstand oppgis til 6 – 15 cm. Forbrukeren opplyser at han av DSB har blitt oppfordret til å kontakte SINTEF vedrørende forholdet, og spør hva det vil koste å få utført en test for å sjekke temperaturen, samt få en uttalelse om hvorvidt det foreligger en lovlig montering eller ei

SINTEF svarer 23. november 2009 at monteringsanvisningen til leverandøren skal følges dersom det ikke foreligger testresultater som tilsier at en avstand på 6 – 15 cm kan aksepteres. En eventuell test opplyses å koste kr 30 000 – 40 000 ekskl mva.

Forbrukeren sender ny e-post til SINTEF 3. desember 2009 der han opplyser at det skal avholdes et møte i sameiet 15. desember. Han spør om han der kan ”argumentere med at CE-merking ikke er gyldig” dersom det ikke kan fremlegges tilfredsstillende testresultater for angjeldende montering.

SINTEF svarer at CE-merkingen *alene* ikke er tilstrekkelig, da det også må foreligge testresultater som viser ”sikkerhet mot brennbar og/eller ubrennbare materialer”. Det opplyses at det er *temperaturen* som avgjør minste avstand til vegg.

Forbrukeren har åpenbart kontaktet Norsk Brannvernforening, og han får svar i e-post fra 4. desember 2009 der det opplyses at peisen skal monteres i hht produsentens anvisning. Dersom det benyttes mindre avstand til brennbart materiale enn det som der anvises, så må *det* dokumenteres med prøver utført av et godkjent laboratorium.

Forbrukeren engasjerer, på vegne av sameiet som består av ca 40 selveiere, en takstmann som besiktiger boligene 24. februar 2010. Rapporten foreligger 10. mars. To av forholdene som omtales i denne er ”ulovlig plassering av vegghengt gasspeis”, og ”kondensproblem på kaldt loft”.

Vedrørende peiser opplyses det at disse er montert direkte på trefiberkledde vegger, nær et hjørne i stuene, og at avstanden til hjørnene varierer fra 6 – 28 cm. Bak peisenhetene er det montert ei stålplate som opplyses å skulle forhindre overoppheting av vegg, men det er ingen

brannmur rundt peisen. Forholdet er illustrert med fotografi. Det vises til bestemmelsene i teknisk byggeforskrift TEK, og at montasjen må være i hht spesifikk dokumentasjon for anvendt produkt, eller i hht NBI's anbefalinger, men takstmannen gjør ingen vurdering av hvorvidt han anser eksisterende anlegg som "lovlig" eller ei. Han opplyser imidlertid at gasspeiser *må* plasseres i hht minsteavstander til brannbart materiale, uten å angi hva denne avstanden minst må være i angjeldende tilfelle.

Rapporten omtaler også et problem med vann som trekker inn ved stålpipas gjennomføring i yttervegg når det regner, snør og blåser, men det opplyses at det ikke ble *"registrert skadelig fuktighet i parkett eller vegg ved besiktigelsen"*, med et "lite" unntak for *en* leilighet der det var små merker etter vann.

Når det gjelder kondensproblemet i tak, opplyses det at det i flere leiligheter ble registret fuktighet/vann i en kald periode i januar 2010. Takstmannen mener at årsaken kan være:

1. Luftlekkasje fra bolig opp til kaldt loft
2. For dårlig isolert tak

Ved befaringen observerte han *"våte flekker på papp på isolasjonens oppside"*. Han opplyser også at det flere steder var svært begrenset utlufting bak kledning, og at det ett sted kun var *"ca 8 mm på nedsiden av bolig"* som eneste utlufting mot kaldt loft. På oppsiden var det i tillegg til utlufting bak kledningen også en *"smal spalte til raft bak takrenne"*. Forholdene illustreres med fotografier. Takstmannen konkluderer med at eksisterende utlufting fremstår som utilstrekkelig, og at det derfor bør etableres bedre lufting, for eksempel ved at det etableres en luftespalte i panelet under raftet på begge sider, slik at det kalde loftet sikres gjennomlufting.

Det konkluderes for øvrig med at de forholdene som fremkommer i rapporten må *"anses som en reklamasjonssak overfor ansvarlig utbygger"*.

Forbrukeren har åpenbart kontaktet det lokale brannvesenet. Han får svar fra en branninspektør 10. mai 2010. Vedkommende opplyser at den norske manualen for angjeldende gasspeis er mangelfull, og at den ikke gir *"informasjon om avstandskrav eller beskrivelse av montering"*. Han hevder at det skal foreligge testresultater med temperaturmålinger som grunnlag for CE merking og et *"ekte"* sertifikat, og at man bør *"ta frem"* dette for å se hva som er testet og hva peisen er beregnet å bli festet på og i. Dersom forbrukeren ikke får svar på sine krav, anbefales han å fremme sak for Forliksrådet.

Overnevnte konsulent som tar oppdrag for gassleverandøren med bl.a. kontroll av anlegg for gasspeiser, forfatter en e-post 25. mai 2010 som sendes til entreprenøren, med kopi til forbrukeren og overnevnte branninspektør. Han beskriver hvilke roller han mener de enkelte har, og anfører spesielt at han mener det er *"ansvarlig søker for prosjektering og utførelse som vil ha ansvaret i hht plan- og bygningslov"*. Konsulenten erkjenner igjen at han ved sin kontroll burde ha oppdaget forholdet med minimumsavstanden til brennbart materiale. Han konkluderer med at den angitte minimumsavstanden til brennbart materiale ikke er den samme i den norske og den engelske versjonen av manualen, men at det må være den engelske som gjelder, da *den* er den originale. Han hevder videre at avstanden i denne ikke er overholdt, og at peisene derfor ikke kan anses som *"godkjent for bruk"*, selv om selve produktet, gjennom sin CE merking, er godkjent for bruk i Norge med naturgass som medium. Det poengteres imidlertid at gassleverandøren ikke har noe med CE-merkingen å gjøre, da den ivaretas av et teknisk organ i peisprodusentens hjemland.

Konsulenten sender e-post til forbrukeren 1. juni 2010 der han opplyser at han har hatt et konstruktivt og bra møte med de involverte parter, inkl. entreprenøren og peisinstallatøren. Det opplyses at entreprenøren der lovte å *"legge trykk på saken"*, og at det ble orientert om at produsenten skulle *"komme opp med en løsning i løpet av denne uken"*.

Forbrukeren får e-post fra DSB 7. juni 2010, der forbrukerens kontaktperson bekrefter at han i en samtale har nevnt et tilfelle fra England der det oppstod selvantennelse i treverk etter langvarig varmepåvirkning på 80 °C over mange år. I *det* tilfellet dreide det seg om varme fra et rør som utgjorde en del av et vannbårent varmesystem.

I en ny e-post fra DSB til forbrukeren 8. juni 2010 vises det til en konkret webadresse der det finnes opplysninger i en rapport som omhandler trevirke og faren for selvantennelse. Det opplyses at man der har påvist antennelse helt ned til 77 °C, mens det vises til at DSB i sine tidligere veiledninger har operert med 80 °C.

Peisprodusenten utfører tester for peisimportøren, knyttet til den oppståtte tvisten i angjeldende prosjekt. Rapporten foreligger 15. juni 2010. Det opplyses at man ved testen etablerte samme situasjon som i prosjektet, for å måle temperaturen på vegg når den aktuelle peistypen var i bruk. En tegning viser at man ved testen hadde montert en 50 mm tykk brannsikker plate på veggen på sidene av og bak peisen, inkl. "rundt hjørnet". Temperaturen ble *kun* målt på motsatt side av hjørnet, mot bakveggen, og i det "området" der den brannsikre plata er avsluttet. Det ble ikke målt inn i mot hjørnet, selv om avstanden *der* åpenbart er mindre enn fra målepunktet på peisen til veggen på den andre siden. Følgende resultater fremkom:

Avstand til vegg ved siden av peisen	Målt temperatur etter 1 time
20 cm	67 °C
27 cm	48 °C
32 cm	44 °C
42 cm	29 °C

Tegninger viser at den brannsikre plata var avsluttet slik at det ved testen var 32 cm fra et peishjørne til brennbart materiale bak plata, og til en angitt *"vinduslist"*. Ved avstand fra målepunktet større enn 42 cm opplyses det at temperaturen ikke endret seg særlig meget. Selv om man generelt i manualen anbefaler en sikker avstand på 60 cm til brennbart materiale, opplyses det at en avstand på 30 cm på sidene, og 60 cm over peisen ikke vil skape problemer i den aktuelle situasjonen, forutsatt at overflaten ikke består av *"highly inflammable materials"*. Det opplyses at det også ble foretatt en måling av temperaturen i en bomullsgardin med avstand 30 cm fra peisen. *Da* målte man 45 °C, mens antennelsestemperaturen for bomull opplyses å være ca 200 °C.

Forbrukeren sender e-post til gassleverandørens konsulent 18. august 2010. Han vedlegger trolig overnevnte rapport, som han opplyser at han har mottatt fra entreprenøren, og spør bl.a. om *"1 times fyring er nok til å komme med slike konklusjoner på temperatur"*. Han ber også om en bekreftelse på at *"minste avstand til brennbart materiale"* kan bety avstand til vinduslister og karmer.

Konsulenten opplyser 19. august 2010 i e-post til forbrukeren, men med kopi til bl.a. DSB, at brennbare materialer kan være *"listverk, karmen, gardiner, vegger osv"*. Det opplyses igjen av det for peisen skal foreligge en monterings- og bruksanvisning på norsk, godkjent av produsenten, men at man har erfart at det ofte slurves med dette. Det bekreftes at det er tilstrekkelig å foreta temperaturtester kun med 1 times varighet.

DSB sender e-post til konsulenten 19. august, der de ber om å få opplyst hvem som er importør av den aktuelle peisen og om den faktisk *er* CE-merket. Også typebetegnelsen ønskes oppgitt.

Konsulenten svarer 2. september at peisen *er* CE-merket og stemplet NO, men han bemerker at bruker- og montasjeveiledningen er mangelfull. Type peis og navn på importør oppgis.

DSB svarer 2. september 2010. Også nå hevdes det at NO ikke er nevnt i den engelske versjonen av manualen. (Stemmer ikke. Se s. 15) Videre påpekes det igjen at det i den norske manualen opereres med feil type gassangivelse, samt at det mangler en rekke konkrete data for den aktuelle peisen. Vedkommende spør også om forbrukeren nå har fått *"sertifikat og testdokumentasjon fra"* leverandøren, og ber om å få oppgitt om *han* eventuelt nekter å gi dette fra seg, eller om det ikke finnes. DSB opplyser for øvrig til at forbrukeren, i hht kjøpsloven, har 5 års garanti mot fabrikasjonsfeil på produktet, til tross for at leverandøren opererer med en kortere tid i sin manual.

En av de andre eierne av bolig i prosjektet sender e-post til entreprenøren 25. august 2010. Det fremgår at entreprenøren må ha foreslått at peisleverandøren skal få slippe til for å utføre forbedringstiltak, men vedkommende ønsker at entreprenøren i første omgang skal bli med på et fellesmøte i sameiet som er planlagt avholdt 31. august.

Entreprenøren (daglig leder) svar samme dag at han *"mer enn gjerne"* stiller i møtet *"for å høre synspunkter vedr. løsningen som er foreslått"*, men han ønsker en annen dato enn foreslått. Han vedlegger også bilder som opplyses å vise hvordan utbedringen *"vil se ut"*, samt en rapport fra leverandøren. (Uklart for nemnda hva som ble vedlagt, men det dreier seg sannsynligvis om testrapporten fra 15. juni, som også viser en løsning med montert brannsikker plate)

Entreprenøren sender 31. august 2010 e-post til en del av beboerne, inkl forbrukeren, der han vedlegger det som betegnes som et *"første forslag som vi i utgangspunktet hadde ønske om å levere til Dere"*. Det poengteres at et vedlagt bilde kun er en illustrasjon, og at virkelig situasjon kan avvike noe fra den viste. Det opplyses at det også vedlegges en rapport fra konsulenten, og en analyse mottatt fra produsenten. Videre opplyses det at peisleverandøren *"jobber med å se på hvilke løsninger som kan leveres som alternativ"*. Resultatet forventes innen kort tid.

Forbrukeren sender entreprenørens utbedringsforslag til DSB 6. september 2010, der han gir uttrykk for at han er lite tilfreds med dette, da han heller ønsker å bytte ut den leverte peisen med en som kan monteres i hjørnet. Han opplyser samtidig at han, ut i fra tidligere mottatt informasjon fra DSB, nå *"kommer til å stå enda hardere på det kravet"*.

DSB svarer samme dag, ved igjen å vise til hva som må foreligge av dokumentasjon for en gasspeis som omsettes i Norge. De opplyser igjen at dersom peisen ikke tilfredsstiller kravene til CE-merking, så anses *det* som så alvorlig at de vil sende melding til EU for å få den fjernet

fra markedet i hele EU-området. Samme dag retter DSB en henvendelse til et akkreditert nederlandsk testlaboratorium (åpenbart det som opprinnelig testet den aktuelle peisen) der de stiller en rekke spørsmål vedrørende forholdene, og ber om å få tilsendt nødvendig dokumentasjon. Det påpekes samtidig at det er diverse forskjeller mellom den engelske og den norske oversettelsen av manualen.

Laboratoriet svarer 16. september 2010 at den aktuelle peisen *er* sertifisert for bruk i Norge for gasstypene 13P og 12H, og at de av peisprodusenten har fått opplyst at nødvendig dokumentasjon følger hver leveranse. Vedrørende den norske versjonen av manualen som laboratoriet har fått tilsendt, og som opplyses å angi en minst avstand på 40 cm til brennbare materialer, så bemerkes det at dette er *irrelevant*, da denne versjonen av manualen kun antas å være en kopi av noe som ligger ute på importørens webside. Den *riktige norske* versjonen hevdes uansett å bli leveres med hver enkelt leveranse, direkte fra fabrikk.

Forbrukeren tar ny kontakt med SINTEF 7. september 2010 og spør om det kan gis en orientering om hvordan en gasspeis testes, spesielt med henvisning til en opplyst tidligere gitt informasjon om at man vanligvis tester i 4 – 5 timer med "*hard fyring*". Han opplyser at han vil benytte eventuelt mottatt informasjon overfor peisleverandøren.

SINTEF svarer samme dag at peiser ved en norsk test blir plassert foran et trehjørne med temperaturfølere på overflaten, og at det er produsenten som på forhånd definerer avstanden mellom peisen og veggen. Avstanden kan så justeres begge veier under testen. Peisen fyres så med "*både ventil og brenselinnstillinger på maks*", inntil man oppnår en stabil temperatur. Det opplyses at temperaturen på treveggen ikke kan være mer enn 65 °C *over* romtemperaturen.

Forbrukeren sender ny e-post til SINTEF 14. oktober og spør om testprosedyren er internasjonal eller spesiell for Norge, og om det er "*greit*" at produsenten i Nederland kun utførte målinger etter 1 time med "*normal fyring*". SINTEF svarer samme dag at *de* følger en europeisk testprosedyre basert på en opplyst EN-standard, at produsenten kan utføre egne tester for å utvikle sine produkter, men at han uansett må benytte et akkreditert testlaboratorium for å få sitt produkt godkjent.

Forbrukeren sender e-post til DSB 7. september der han minner om at det i peisen benyttes en naturgass som inneholder 9 % metan.

DSB svarer samme dag. Saksbehandleren bemerker at det i den norske versjonen av manualen som *han* har fått tilgang til står at avstanden til brennbare materialer minst må være 40 cm, mens det i den engelske står 60 cm. (I den versjonen som er fremlagt for nemnda står det 60 cm også i den norske versjonen) Han anfører videre at den testen som produsenten utførte ble gjort med "*moderat fyring*", mens SINTEF NBF hevdes å angi at testen skal utføres ved "*hard fyring*" i 4-5 timer. Forbrukeren har åpenbart gitt beskjed om at han skal ta forholdet opp med SINTEF, og DSB ber om å bli holdt informert om svaret. DSB opplyser at de nå vurderer å kontakte importøren og be han stanse omsetningen av den aktuelle peistypen "*inntil disse forholdene er rettet opp*", spesielt dersom "*fyringskriteriene er feil i testen*".

Forbrukeren får e-post fra DSB 5. oktober 2010, der de nå opplyser at de mener "*dette er en privatrettslig tvist*", men at de har bidratt med å gi partene relevante faktaopplysninger. De påpeker at *de* ikke har noen "*godkjenningsordning for montering av gasspeiser*", og at de derfor ikke "*tør å gå inn på hva som kan gjøres som alternativ løsning i dette tilfellet*".